

AZ INTERNET AZ IRODALOMKUTATÁS SZOLGÁLATÁBAN

Az irodalommal való foglalkozás nélkülözhetetlen feltétele, hogy tanulmányozni tudjuk az elsődleges és másodlagos forrásokat, azaz magukat a szövegeket és a hozzájuk kapcsolódó szakirodalmat. Az eligazodáshoz régóta megvannak a megfelelő segédeszközök: katalógusok, bibliográfiák, repertóriumok, egyéb adattárak, amelyek különböző szempontok alapján tekintik át a források bizonyos csoportjait. Az irodalom, a könyvek világa különösen alkalmas az elektronikus feldolgozásra. Bibliográfiai adatok rendszerezéséhez sok állandó tényező (mint például: szerző, cím, megjelenés helye, megjelenés ideje, terjedelem) szolgál megbízható alapul az adatbázisok felépítéséhez. Maguknak a műveknek a digitalizálása sokféle formában lehetséges: egyaránt hozzáférhetünk szöveggént és képként kezelhető dokumentumokhoz. Így a hagyományos kézikönyvek mellett rohamosan terjednek az elektronikus formában feldolgozott és rendszerezett adat- és szöveggyűjtemények.

Ebben a rövid fejezetben még csak vázlatosan sem érinthetjük sem a könyvtártudományi informatika szerteágazó területeit, sem a világháló használatának számítástechnikai vagy éppen szociokulturális problémáit. Célunk a gyakorlati útmutatás: elsősorban praktikus szempontok alapján azokat a legfontosabb lehetőségeket tekintjük át, amelyek segítségével könnyen elindulhatunk a világhálón, és megszerezhetjük a legújabb ismereteket egy-egy irodalomtörténeti témával kapcsolatban. Tudnunk kell, hogy a szolgáltatók köre és a honlapok felépítése időnként változik. A leírtak a jelen kötet szerkesztésének lezárásakor, 2003 nyarán voltak teljes mértékben érvényesek. Remélhetőleg gyökeres változásokra nem kell számítani – kivéve természetesen az állományok folyamatos bővítését.

1. Az elektronikusan rögzített adat- és szövegtárak legfőbb előnye a katalóguscédulákkal és a nyomtatott könyvekkel szemben, hogy szinte végtelen adatmennyiséget tartalmazhatnak, és a legkülönbözőbb szempontok alapján könnyen lehet bennük keresni. Nem kell hosszasan sétálgatni a katalógusszekrények vagy a könyvespolcok végtelen sorai között, nem kell fiókok sokaságát kihúzgálni és cédulákat pergetni, vagy éppen újabb és újabb köteteket kikeresni és leemelni, a tartalomjegyzékben vagy a mutatókban bogarászni. A számítógép előtt egy helyben ülve cserélgethetjük a lemezeket a meghajtóban, vagy a világháló bármelyik pontjára eljuthatunk. Keresésünk eredménye pillanatok alatt megszületik, általában másolható, átdolgozható, más dokumentumokba beépíthető, nyomtatható.

A digitalizált segédeszközöknek a felhasználó felől nézve két fő csoportját célszerű megkülönböztetni. Az egyik eléréséhez nem szükséges hálózati kapcsolat (offline). Ilyenek a leggyakrabban CD-ROM-on és DVD-n forgalmazott adatok. A másik csoportba a hálózaton keresztül elérhető (online) anyagok tartoznak. Előfordul átfedés: bizonyos CD-k tartalma az interneten is elérhető. A CD legnagyobb előnye, hogy bármikor hozzáférhető, tanulmá-

nyozásához nincs szükség hálózati csatlakozásra, csak CD-olvasóval rendelkező számítógépre. Sok esetben szabadon másolható, így tartalma könnyen terjeszthető. Hátránya, hogy amit egyszer ráírtak, azt már nem lehet módosítani. Ezért különösen olyan információk tárolására alkalmas, amelyek az idő múlásával nem változnak, mint az irodalmi szövegek, vagy például egy-egy folyóirat adott évfolyamainak anyaga.

A hálózati elérhetőség a folyamatosan bővülő adatok esetében igen hasznos. Ha az adatbázisokat naprakészen tartják, látogatóik folyamatosan friss információhoz juthatnak. Nem árt persze kritikusan kezelni az anyagot. A világhálóra bárki bármit feltehet, a helyesírási hibáktól hemzseggő, „kidolgozott” érettségi tételektől kezdve az átgondolatlan amatőr kezdeményezésekig. Ezért célszerű a szakszerű, tudományos intézmények által létrehozott és karbantartott adatbázisokhoz folyamodni. Erre különösen akkor van szükség, ha lépést akarunk tartani a szakterület – a mi esetünkben az irodalomtudomány – fejlődésével. Ma már az internet-csatlakozás egyre könnyebben elérhető, és a mind gyorsabb adatátviteli lehetőségek segítségével valóban másodpercek alatt értesülhetünk a szakma legújabb eredményeiről. Erre igen nagy szükség van, hiszen sokat ront egy-egy szemináriumi referátum vagy akár szakdolgozat értékén, ha készítője 30–40 évvel ezelőtti szakirodalomra támaszkodik.

2. Az alapvető bibliográfiai tájékozódást érdemes nagy területet átfogó katalógusokkal kezdeni. Az Országos Széchényi Könyvtár online szolgáltatásainak az is hasznát veheti, akinek nem áll módjában a budai Várba ellátogatni. Az OSZK nyitólapjának (www.oszk.hu) legfelső sorában található a Magyar Országos Közös Katalógus, a *MOKKA* ikonja. Segítségével több könyvtár egyesített adatbázisában lehet keresni. Az e sorok írásakor elérhető tájékoztató szerint 17 könyvtár állományának az adatait foglalja magában, de ez a szám a tervek szerint folyamatosan bővül. A keresés során különösen hasznos a továbblépés lehetősége. Kiderül például, hogy jelen tankönyv első kiadásának példányait a 17 tagkönyvtár közül 8 szerezte be. Ha mondjuk a Pécsi Tudományegyetem könyvtáraiban szeretnénk kézbe venni, elég rákattintanunk a lelőhelyek listáján az intézmény nevére, és máris a megfelelő elektronikus katalógusban találjuk magunkat, a tétel rövid leírásánál. Ezt kijelölve és a *státusz* feliratú gombra kattintva megtudhatjuk, hogy a központi és a kari könyvtár olvasótermeiben összesen 8 darab van belőle; kiderül mindegyiknek a helyrajzi száma is, ami segít megtalálni a példányokat a polcokon.

3. Érdemes az OSZK saját anyagában is keresni, mégpedig mind a könyvek, mind a folyóiratok között. Hangsúlyozni kell, hogy az online katalógus elsősorban az újabb anyagról tájékoztat, nem tartalmazza a könyvtár teljes állományát. Egy-egy meghatározott időponttól (könyvek: 1992; időszaki kiadványok: 1993) már nem vezetik tovább a régi cédulakatalógust, így az azóta megjelent tételek csak az elektronikus nyilvántartásban találhatók meg. Fokozatosan haladnak időben visszafelé a feldolgozással, így az online katalógusba egyre régebbi tételek is bekerülnek.

A könyvtár nyitólapján megjelenő *Online katalógus* ikonra kattintva eljuthatunk a könyvek katalógusába. A keresési lehetőségek lépésről lépésre vezetik az érdeklődőt, hogy eljusson a számára érdekes szerzőhöz vagy témához. Nem árt tudni, hogy a könyvek katalógusa a gyűjteményes köteteket az egyes tételekig lemenően feldolgozza. Tehát ha

például arra vagyunk kíváncsiak, hogy valakiről vagy valamiről könyvben mi jelent meg, megkapjuk mindazokat a tanulmányköteteket is, amelyeknek valamelyik tanulmánya az illető személlyel vagy fogalommal foglalkozik. Ugyancsak a könyvek között tartják számon a különlenyomatokat is. Ha az OSZK-ban akarunk olvasni, érdemes megnézni az egyes tételek elhelyezését. Lehet, hogy a kézikönyvtárak szabadpolcain is megtalálhatjuk a keresett könyvet, így értékes negyedórákat nyerünk: nem kell kivárni, amíg a raktárból előhozzák a kötetet. Ha raktári példányra van szükségünk, előre kiírhatjuk a jelzetet is, így a helyszínen már csak a kártyákat kell kitölteni.

A folyóiratcikkek között az *IKER*-ből (Magyar Időszaki Kiadványok Repertórium) tájékozódhatunk. A repertóriumot legkönnyebben a nyitólap *Online szolgáltatások* legördülő menüjéből érhetjük el az *IKER* menüpontra kattintva, de a linkek segítségével az egyes adatbázisok között is lehet közlekedni. A keresés hasonló a könyvek katalógusához.

A régi magyarországi irodalom tanulmányozásához különösen hasznos, hogy a legfontosabb könyvészeti és egyéb segédeszközök a hálózaton keresztül is elérhetők. Eljuthatunk hozzájuk az OSZK nyitólapjának *Online szolgáltatások* legördülő menüjéből az *eRMK* menüpontra keresztül, de elérhetők a www.arcanum.hu honlapról is. Itt az *Online adatbázisok* belül, a *Catalogus: bibliográfiai adatbázisok* menüpont alatt találjuk meg őket.

Az elektronikus Régi Magyar Könyvtár tartalmazza a régi magyar nyomtatványok két alapvető bibliográfiáját: a Szabó Károly-féle RMK anyagát (a külföldön kiadott idegen nyelvű munkák, azaz az RMK III. kivételével), valamint Sztripszky Hiador pótlásait, továbbá ugyanennek a körnek a korszerű feldolgozását, azaz az RMNY megjelent köteteit. Ezeken kívül rendelkezésre állnak a Magyar Könyvészetnek az 1712–1920 közötti anyagot feldolgozó kötetei. A szoros értelemben vett bibliográfiai segédeszközök mellett digitalizálták Szinnyi József írói életrajzi lexikonát, ami ugyancsak megkerülhetetlen forrás a régiség kutatásához. A program egyszerre valamennyi adatbázisban képes keresni.

4. Hálózaton keresztül nemcsak bibliográfiai adatokat lehet elérni, hanem azokat a szövegeket is, amelyeket digitalizált formában hozzáférhetővé tettek. Itthon a leggazdagabb anyaggal a Magyar Elektronikus Könyvtár és a Neumann-ház rendelkezik.

A MEK a nemzeti könyvtár része, mint annak digitális gyűjteménye. Elérhető az OSZK nyitólapjáról, de közvetlenül is beléphetünk a www.mek.iif.hu címen. A nyitólapról kiindulhatunk a *Kereshető katalógusból*, de kezdetjük a tájékozódást az olvasótermi szakterületek alapján. Újabb és újabb linkekre kattintva lehet például így szűkíteni a kört: *Társadalomtudományok – Irodalomtudomány – Szépirodalom – Klasszikus magyar irodalom*. Itt találjuk a feldolgozott szerzőket betűrendben, Ábrányi Emilől Zubor Istvánig. Az egyes szerzőkön belül tovább lehet haladni. A legfontosabb életművek teljes egészükben olvashatók.

Érdemes megnézni az olvasóterem Kézikönyvek és egyéb kínálatát. Ide belépve internetes katalógusokhoz, bibliográfiákhoz, lexikonokhoz, szótárakhoz és egyéb segédeszközökhöz juthatunk el.

A www.neumann-haz.hu nyitólapjáról a *Szolgáltatások* menüpontjából célszerű elindulni. Rendkívül hasznos a *WebKat.hu*, amelynek segítségével a magyar kulturális örökség körébe tartozó, az interneten keresztül elérhető dokumentumok között lehet keresni. A találati

lista megjelenése után a *Részletes adatokra* kattintva megkapjuk azt a címet is, amelyen a keresett dokumentumot meg tudjuk nyitni. Ugyancsak a *Szolgáltatásokból* érhetjük el a Neumann-ház saját gyűjteményeit. A *Digitális Irodalmi Akadémia* – létrehozóinak megfogalmazása szerint – „a kortárs magyar irodalom színe-javát” nyújtja az olvasóknak, Ágh Istvántól Tolnai Ottóig. A *Bibliotheca Hungarica Internetiana* szépirodalmat és szakirodalmat egyaránt tartalmaz. A *Magyar klasszikusok összes költeményei* Ady Endrétől Zrínyi Miklósig találhatók meg.

5. A szövegekölzléseken belül igen érdekes területe az irodalomtudomány digitalizálásának a hálózati kritikai kiadás. Bárki könnyen meggyőződhet mindazon előnyeiről, amelyekkel a hagyományos, nyomtatott kötetekhez képest rendelkezik. Jó példa erre Balassi Bálint összes verseinek elektronikus kritikai kiadása. Elérhető a magyar-irodalom.elte.hu/gepesk/bbom címen. Az előzménye egy 1993-ban elkészült „egyszerű” forráskiadás, a Balassa-kódex betűhű átirata és fényképmásolata. A szerkesztők az előszóban megjegyzik, hogy tudomásuk szerint ez volt „a világ első internetes forráskiadása.” Ezt követte a tulajdonképpeni kritikai kiadás. Lényeges újdonsága minden korábbi hasonló vállalkozással szemben, hogy több forrás együttes közrebocsátásával teszi lehetővé a különböző változatok egybevetését, és ezáltal a hiteles, megbízható, kritikai szöveg kialakítását. A szerkesztők szerint „valószínűleg ez a Balassi-kiadás a világ első internetes szövegkritikai kiadása.” Első változatát 1998-ban tették közzé a hálózaton, a 2.0-ás verzió 2002-ben kelt.

A *Súgó* legördülő menüjének pontjai részletesen eligazítanak a kiadvány használatában. E helyen csak néhány fontos mozzanatot emelünk ki. Az egyes *Versek* szövege mellett kétféle jegyzet olvasható. A *Szövegváltoztatási javaslatokban* az egyes szöveghelyekhez kapcsolódva végigkövethetjük valamennyi korábbi kiadó olvasatát. A jegyzetek oszlopában egyetlen kattintással átválthatunk a *Szövegváltozatokra*, ahol nemcsak áttekinthetjük a szöveg összes forrását, hanem valamennyit meg is jeleníthetjük. Ha a betűhű átirat mellett található nagyító ikonra kattintunk, megnézhetjük a forrás fényképmásolatát. A megfelelő nyilak segítségével előre-hátra lapozhatunk a virtuális hasonmásban, vagy a lapszám beírásával a kívánt helyre ugorhatunk. Az egyes versekhez számos egyéb információ is előhívható.

Köztudomású, hogy az internetes szövegek megjelenésével összemosódtak a szerző, a kiadó, a terjesztő és a könyvtár hagyományos fogalmai. A helyzet változása számos szerzői és egyéb jogi kérdést vetett fel. A szóban forgó munka érdekes adalékkal szolgál a problémához. A következőket lehet belőle megtudni: „Ez az összeállítás nem köztulajdon, hanem a GNU Public Licence (GPL, ©1992) hatálya alá tartozó szellemi termék. Bárki szabadon terjesztheti, de senki sem tilthatja meg a további terjesztését. Ezért a következő megjegyzés szövegétől elválasztani nem szabad. *Megjegyzés.* Copyright © 1993–2002: Horváth Iván, Tóth Tünde, Gépeskönyv. Mindenkinek joga van arra, hogy ezt az összeállítást egészében vagy részben, bármely tetszőleges eszköz igénybevétele, akár papírra, akár más adathordozóra lemásolja, ott korlátozásmentesen tárolja, ingyenesen terjessze, vagy pénzért árusítsa, feltéve, hogy ezt a copyright-ot és ezt az engedélyező megjegyzést minden részleges vagy teljes másolati példányon jól olvasható módon feltünteti. Engedélyezetlen módosított változatokat nem szabad készíteni. A GPL értelmében fordítások készítése nem számít módosításnak.”

6. A digitalizált univerzumon belül sajátos világot alkotnak az elektronikus folyóiratok. Sok sajtóterméknek létezik a papír kiadás mellett internetes változata is, de vannak, amelyek csak a hálózaton keresztül érhetők el. Már volt szó az OSZK *IKER* adatbázisáról, amelynek segítségével hatékonyan lehet meghatározott szerzőkkel, témákkal kapcsolatban keresni. Ha azonban valaki pontosabban körülhatárolt célkitűzés nélkül szeretne a folyóiratok körével megismerkedni, érdemes tájékozódnia a kínálatról. Többféle csoportosítás készült. Érdemes elindulni a MEK nyitólapjáról. A *Virtuális világkönyvtár*on belül található meg a *Magyar elektronikus újságok*. Itt számos továbblépési lehetőséget gyűjtöttek össze. Rendelkezésre állnak címek és témakörök szerinti felsorolások, de együtt vannak a különböző áttekintésekhez vezető linkek is. Külön csoportban szerepelnek a külföldi folyóiratok közötti eligazodást segítő linkgyűjtemények.

7. Az egy-egy témában való tájékozódáshoz hasznosak azok az összeállítások, amelyek az adott szakterület internetes forrásait foglalják áttekinthető rendszerbe. Álljon itt egy olyan példa, amelyik azt mutatja, hogy a régi témák és a modern technikai lehetőségek békésen megférnek egymással. A www.thelatinlibrary.com/classics címen sok segítséget kaphatunk a latinság kutatásához. Az első csoportban (*The Latin Texts*) található számos olyan könyvtár, amelyik digitalizált latin szövegeket kínál. Áttekinthetjük és megtalálhatjuk – többek között – a klasszikus stúdiumokkal foglalkozó társaságokat, szervezeteket (*Classical Associations & Groups*), folyóiratokat (*Classical Journals*), könyveket és elektronikus kiadványokat (*Books & Software*), az egyes részterületek honlapjait (*Special Sites and Homepages*), például a római jognak vagy a római császároknak szentelt helyeket. Külön gyűjtemény tartalmazza az antik világra vonatkozó képek elérhetőségeit (*Images of the Ancient World*), például a Vatikáni Múzeumot. Nem hiányzik a latin nyelv gyakorlásához kapcsolódó helyek listája, a latin nyelvű hírektől és időjárás-jelentéstől a szótárakig és tankönyvekig (*Latin Resources*). A Latin Library honlapjáról más rokon tartalmú összeállításokhoz is eljuthatunk (*Classical Links of General Interest*).

Hasonló összeállítások magyar és világirodalmi vonatkozásban is találhatók, például a .lap.hu család irodalom, könyv, könyvtár kezdetű lapjain.

8. Egyetemi hallgatók számára nagy segítség az Oktatási Minisztérium által finanszírozott Elektronikus Információs Szolgáltatás (EISZ). A program lehetővé teszi, hogy tudományos és felsőoktatási intézmények munkatársai és diákjai a regisztráció alapján ingyenesen használhassanak interneten keresztül elérhető fontos segédeszközöket. Ilyenek például az Akadémiai Kiadó intelligens hálózati szótárai. A klasszikus nagyszótárak újabb kiadásai a nagy elődök – Országh László, Halász Előd – nyomdokain haladva készültek, de szóanyagukat felújították. Korszerű szókincset kínálnak, irányonként több mint 80 000 címszóval, összesen közel 600 000 szócikkkel. Az elektronikus változat technikai hátterét egy olyan program biztosítja, amely képes felismerni a ragozott és toldalékolt szóalakokat is. Egyidejűleg több szótárban is lehet keresni. A találatok a papír kiadványokkal megegyező tartalommal és tipográfiai megoldásokkal jelennek meg.

Jól bevált nyelvtanulási segédlet a Rigó utcai (ORIGÓ Nyelvvizsga) autentikus nyelvvizsga-teszteket feldolgozó *Tesztre készen* program, amelyik az Akadémiai Kiadó és az Idegennyelvi Továbbképző Központ (ITK) együttműködésével került a hálózatra, angol

és német nyelven. Elérhető továbbá számos magyar kiadású tudományos folyóirat, valamint több külföldi adatbázis.

A nemzetközi szakirodalomban való tájékozódáshoz igen hasznosak a *Web of Science* szolgáltatásai. A műszaki és természettudományos áttekintés mellett két humán adatbázis-csoport is a használók rendelkezésére áll. Az *Arts & Humanities Citation Index* és a *Social Sciences Citation Index* a művészet, a bölcsészet- és a társadalomtudományok területén összesen 80 kategóriában közel 3000 szakfolyóirat teljes anyagát tartalmazza, valamint tízezernél több folyóiratból az egyes területekhez kapcsolódó cikkeket. Az anyagot hetente frissítik. Sok szempont alapján lehet keresni, le lehet kérni a cikkek bibliográfiáját és a szerzői hivatkozásokat is.

9. Az interneten nemcsak virtuális vagy valóságos könyvtárazáshoz kaphatunk segítséget, hanem könyvvásárláshoz is. Magyar szakkönyvkiadók összefogásával jött létre a www.szakkonyv.hu oldal, amelyen keresztül tájékozódhatunk a kínálatból és vásárolhatunk. A www.konyvkereso.hu címen a forgalomban lévő könyvek teljes választékában kereshetünk, és a kiválasztott kötetet meg is rendelhetjük. Hirdetéseket is lehet feladni, ha könyvet szeretnénk venni vagy eladni. Az antikváriumok honlapjain (www.bookline.hu, www.virtantiq.com, antikvarium.hu) megtudhatjuk, hogy a keresett könyv megvásárolható vagy előjegyezhető-e. Jelen tankönyv második kiadásából például e fejezet írásakor volt egy eladó antikvár példány. A részletes könyvészeti leírás mellett szerepelt az ára, az eredeti bolti ár többszöröse. Az állapotleírásból meg lehetett tudni, hogy a borító és a lapok felső ele kissé foltos; a címlapon tulajdonosi bejegyzés, néhány lapon további bejegyzések olvashatók. A képernyőn a bordó betűs címlap fényképe is megjelent.

10. Ha valaki az irodalom tanulmányozása során (is) kedvet kapott az internetes barangoláshoz, érdemes élnie azokkal a lehetőségekkel, amelyek lehetővé teszik a minél szélesebb körű tájékozódást. A világháló régi problémája, hogy nehéz eligazodni a végtelen adatmennyiségben. Ezért hasznosak azok az összeállítások, amelyek logikusan felépítve, lépésről lépésre vezetik az érdeklődőket. Az irodalomtudomány területén igen eredményes lehet az OSZK nyitólapjáról elérhető *Ugródeszka*.

A linkgyűjtemény első csoportja a *Könyvtárak – adatbázisok*. A *Magyar könyvtárakon* belül hasznos a *Közös katalógusok, lekérdező felületek* listája. Innen is megnyitható a már említett *MOKKA*. Az *Elektronikus könyvtárak* csoportjában szerepelnek azok az intézmények, amelyek letölthető olvasnivalót kínálnak. Elérhető továbbá minden olyan magyar könyvtár az országhatárokon belül és kívül, amelynek online katalógusa, vagy legalább a használatához legszükségesebb tudnivalókat összefoglaló honlapja van. Ilyenek az egyetemekhez, főiskolákhoz, kutatóintézetekhez, múzeumokhoz tartozó gyűjtemények éppúgy, mint a megyei, városi, községi könyvtárak. Ha a felkeresni kívánt könyvtár nem szerepel a *MOKKA* tagjai között, érdemes ezt a lehetőséget igénybe venni. Lehet böngészni például a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kari Könyvtárának, vagy éppen a csurgói Városi Könyvtárnak az online katalógusában.

Az *Ugródeszka Könyvtárak a világban* pontjának segítségével valóban meglátogathatjuk a világ minden olyan könyvtárát, amelyik csatlakozik az internethez. Földrészekről lefelé haladva régiókon, országokon, városokon keresztül juthatunk el, egyre részletesebb

csoportosításban az egyes könyvtárakig. A kereső segítségével természetesen egy lépésben is megtalálhatjuk a kiválasztott helyet. Egy-egy külföldi ösztöndíj, tanulmányút előtt az online katalógusokból már itthon fel lehet készülni a munkára, így a helyszínen nem kell időt vesztegetni a keresgélésre.

Az *Ugródeszka* linkjeinek másik csoportja a *Tájékozódás a weben*. Célszerű kiindulás további területekhez. Megnyithatók róla a legismertebb magyar és külföldi keresőprogramok. Néhány átfogó honlapról kiindulva eljuthatunk a legkülönbözőbb szakterületekre, vagy érdeklődésünknek megfelelően keresgélhetünk a magyar honlapok katalógusában.

Visszatérve az irodalomhoz: az internet használatáról ezen a területen pontosan azt érdemes tudni, amit mindenütt máshol. Önmagában nem old meg minden problémát, nem teszi feleslegessé a régi típusú segédeszközöket. Értelemszerűen használva azonban kiegészíti a tanulás hagyományos lehetőségeit: a világhálón keresztül könnyen és gyorsan igazodhatunk el az egyre bővülő, a végtelen felé tartó adatmennyiségben, és vehetjük birtokunkba az ismeretek forrásait.

*

E kötet számára készült tanulmány.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár